

Лаза Лазаревић, Све ће то народ ПОЗЛАТИТИ

Лаза Лазаревић (1851 – 1891)

- Завршио је медицину и био лекарски помоћник у српско-турским ратовима и лични лекар краља Милана.
- Много је допринео развоју здравства у Србији.
- Умро је у Београду.
- Један је од најбољих приповедача епохе реализма.
- Сматра се творцем психолошке приповетке.
- Објавио је 9 приповедака: „Први пут с оцем на јутрење“, „Швабица“, „На бунару“, „Ветар“, „Вертер“...

Реализам

- Књижевни правац који се јавио средином 19.века.
- Приказује стварност онаквом каква јесте.
- Критикује негативне појаве у друштву.
- Наглашена је објективност.
- Реалисти човека посматрају кроз његову психологију, порекло и средину.
- Основни жанрови су приповетка и роман.

реалан = стваран, истинит, објективан

реалистички = припада реализму

Српски реалисти: „Прва бразда“, Милован Глишић; „Кроз међаву“, Петар Кочић; „Мртво море“, Радоје Домановић; „Сумњиво лице“, Бранислав Нушић; „Поп Ћира и поп Спира“, Стеван Сремац; „Пилипенда“, Симо Матавуљ.

Тема:

- Сусрет оца са тешко рањеним сином
- Тежак положај ратних инвалида
- Критика друштва и власти
- Неправда према трагичној судбини једног младића

Карактеризација – начин на који писац приказује особине својих ликова.

Психолошка карактеризација – открива унутрашњи свет јунака, његов психолошки портрет (осећања, расположења, размишљања).

Композиција

1. Опис пристаништа и упознавање са главним ликовима
2. Њихови дијалози у механи
3. Долазак лађе и сусрет Благоја са сином
4. Однос присутних према рањенику
5. Живот тече даље

Место и време вршења радње:

- Србија крајем 19.века
- Савско пристаниште у сумрак (одломак)

Главни ликови: Благоје казанџија, капетан Танасије Јеличић
Благоје: нестрпљив, нервозан, причљив, брижан, забринут,
беспомоћан

Капетан Танасије: смирен, повучен, самоуверен, сажалјив,
осећајан, патриота

КОНТРАСТ (између ова два портрета)

Улога дијалога у књижевном делу:

- карактерише ликове
- развија радњу
- развија сукоб ликова

Сусрет оца и сина:

Капетан: препознаје младића, саопштава Благоју да му је син
рањен;

Младић: „Све беше у њега; и снага, и здравље, и лепота и опет
– ничега не беше!“

Благоје: не жели да верује; нада се; не прихвата стварност.

Однос присутних према младићу:

„Ја ево дајем сахат и ланац.

Ево ја ти дајем моју ћилибарску лулу.

Ево ти да купиш дувана!

Народ поче редом спуштати у капу.“

„Ама је ли ти ја кажем да ће то све народ позлатити?!“

Благоје уверава себе да народ никада неће заборавити шта је његов син дао за отаџбину.

„Све избледи: и одушевљење, и љубав, и дужност, и сажаљење, и не можеш га више познати...”

Наслов приповетке је **ИРОНИЧАН**. То је **КРИТИКА ДРУШТВА**.

Живот се наставља...

Капетан је озидео кућу. Благоје се пропио и умро. Његов син прима издржавање и проси.

„Можете му, ако хоћете, уделити. Ово је мој прилог!”

Приповетка је прилог Лазе Лазаревића свим људима који су се жртвовали за свој народ и које је друштво заборавило.

Књижевни род: епика

Књижевна врста: психолошка приповетка

Тема: Повратак тешко рањеног војника из рата и његова судбина инвалида.

Мотиви: залазак сунца, писмо, сломљена столица, просјак, капа, несрећа, унутрашња борба...

Статички мотиви (описни) – заустављају радњу (опис особе, простора, предмета, осећања и сл.)

Динамички мотиви (нарративни) – покрећу радњу (радња се убрзава и креће напред)

Облици казивања:

- приповедање у 3.лицу
- хронолошко приповедање

- описивање (дескрипција): портрет (Благоје, капетан, младић), екстеријер (пристаниште), ентеријер (механа)
- дијалог

Стилске фигуре:

Персонификација

„Сава сањиво отицаше...“

„С ведрим очима које живо скакаше...“

Контраст

Благоје / казанција

Поређење

„Као снег бела кошуља...“

„Просуше се тихе, крупне сузе, као мајска киша.“

Иронија

„Све ће то народ позлатити.“

Поруке

1. Љубав родитеља је највећа и најплеменитија.
2. Друштво треба да брине о ратним војним инвалидима који су се жртвовали за слободу своје земље.
3. Бити добар, племенит и саосећајан према онима којима је потребна помоћ.

Задатак

Прочитајте сами приповетку или одгледајте снимак који је окачен. Обавезно прочитајте тумачење непознатих речи, има их прилично.

Будите спремни да разговарате о овој приповеци када се
будемо видели.

Поздрав!

Наставница